

KARTA KURSU

Nazwa	Językoznawstwo ogólne	
Nazwa w j. ang.	General linguistics	
Koordynator	Dr hab., prof. UP Ewa Horyń	Zespół dydaktyczny
		Katedra Języka Polskiego
Punktacja ECTS*	4	

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem kursu jest wprowadzenie podstawowych zagadnień dotyczących językoznawstwa ogólnego. Wykład prowadzony jest w języku polskim.

Warunki wstępne

Wiedza	Student ma podstawową wiedzę z zakresu gramatyki języka polskiego.
Umiejętności	
Kursy	

Efekty kształcenia

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01 – Student ma świadomość miejsca językoznawstwa wśród innych nauk.	K_W01, K_W02
	W02 – Student posiada wiedzę o systemie języka i jego realizacji w mowie i piśmie.	K_W01, K_W02
	W03 – Student rozpoznaje główne kierunki współczesnej lingwistyki.	K_W01, K_W02

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U01 – Student posiada umiejętność swobodnego posługiwania się podstawową terminologią językoznawczą.	K_U01, K_U04
	U02 – Student umie czytać, rozumieć i streszczać teksty naukowe.	K_U01, K_U04

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K01 – Student ma świadomość wartości językoznawstwa ogólnego dla badań naukowych.	K_K01
	K02 – Student docenia rolę języka jako nośnika kultury.	K_K01
	K03 – Student rozumie potrzebę ustawicznego poszerzania wiedzy, jej aktualizowania.	K_K02

Organizacja										
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach								
		A		K		L		S		P

Liczba godzin	30						

Opis metod prowadzenia zajęć

- wykład
- prezentacja multimedialna,
- zadania w formie quizów.

Formy sprawdzania efektów kształcenia

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium zaliczeniowe
W01													X
W02													X
W03													X
U01													X
U02													X
K01													X
K02													X
K03													x

Kryteria oceny	<p>Pisemne kolokwium zaliczeniowe obejmujące wiedzę z wykładów (w formie pisemnego testu sprawdzającego wiedzę i umiejętności; pytania jednokrotnego lub wielokrotnego wyboru, pytania otwarte lub zamknięte).</p> <p>Zadania w formie quizów.</p>
----------------	--

Uwagi	<p>Wykład jest obowiązkowy.</p> <p>Studenta obowiązuje obecność na wszystkich zajęciach.</p> <p>W przypadku absencji obowiązuje zaliczenie treści kształcenia podczas dyżurów.</p> <p>Kurs realizowany jest w formie zdalnej w aplikacji Teams.</p> <p>Potwierdzeniem uczestnictwa studenta w zajęciach jest włączenie kamery oraz</p>
-------	--

mikrofonu w aplikacji MS Teams (na życzenie osoby prowadzącej).

W przypadku problemów technicznych, uniemożliwiających włączenie kamery i / lub mikrofonu, student może zostać zobligowany do ustnej lub pisemnej odpowiedzi – z zakresu treści realizowanych w trakcie zajęć – w innym, wyznaczonym przez osobę prowadzącą terminie.

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

1. Przedmiot i zadania językoznawstwa; cele i zadania językoznawstwa ogólnego. Lingwistyka wśród innych nauk. Pogranicza językoznawstwa (etnolingwistyka, psycholingwistyka, socjolingwistyka, neurolingwistyka).
2. Prądy naukowe inspirujące rozwój lingwistyki w XIX w.: biologizm, ewolucjonizm i psychologizm.
3. Teoria Wilhelma von Humboldta.
4. Szkoła młodogramatyczna.
5. Szkoła kazańska i wybitni językoznawcy polscy.
6. Lingwistyka strukturalna w XX w. w Europie (szkoły: genewska, praska i kopenhaska).
8. Strukturalizm amerykański – twórcy i założenia.
9. Koncepcje lingwistyczne w ujęciu N. Chomsky'ego.
10. Elementy pragmalingwistyki (podstawowe składniki sytuacji komunikacyjnej; znaczenie systemowe a znaczenie pragmatyczne wypowiedzi; teoria aktów mowy; klasyfikacje aktów mowy według Austina i według Searle'a; reguły konwersacyjne Grice'a i sposoby ich naruszania; teoria implikatur konwersacyjnych).
11. Wprowadzenie do naukowego badania języka; język jako system znaków. Pojęcie znaku językowego, znaki naturalne i konwencjonalne. Cechy istotne języka naturalnego.
12. Funkcje języka i wypowiedzi – koncepcje Bühlera i Jakobsona; funkcje systemu językowego; funkcje języka jako zjawiska społecznego; funkcje wypowiedzi.
13. Budowa systemu językowego – podsystem fonologiczny, morfologiczny, składniowy, stylistyczny języka.
14. System leksykalno-semantyczny.
15. Elementy językoznawstwa historycznego (zmiana językowa; źródła i przyczyny zmian językowych; metody badań diachronicznych).

Wykaz literatury podstawowej

- Fisiak J., *Wstęp do współczesnych teorii lingwistycznych*, Warszawa 1975.
Heinz A., *Dzieje językoznawstwa w zarysie*, Warszawa 1978.
Grzegorzczkowska R., *Wstęp do językoznawstwa*, Warszawa 2007.
Lachur C., *Zarys językoznawstwa ogólnego*, Opole 2004.
Lyons J., *Wstęp do językoznawstwa*, Warszawa 1975.
Łuczyński E., Maćkiewicz J., *Językoznawstwo ogólne. Wybrane zagadnienia*, Gdańsk 2005.
Mańczak W., *Problemy językoznawstwa ogólnego*, Warszawa-Wrocław-Kraków 1996.
Metodologie językoznawstwa. Podstawy teoretyczne, red. P. Stalmaszczyk, Łódź 2006.

Wykaz literatury uzupełniającej

Bobrowski I., *Zaproszenie do językoznawstwa*, Kraków 1998.
 Cepik J., *Jak człowiek nauczył się pisać*, Warszawa 1987.
Encyklopedia językoznawstwa ogólnego, red. K. Polański, Wrocław 1993.
 Furdal A., *Językoznawstwo otwarte*, wyd. 3. poprawione i uzupełnione, Wrocław 2000.
 Grabias S., *Język w zachowaniach społecznych*, wyd. 4. poprawione, Lublin 2019.
 Grzegorzczkowska R., *Język w służbie myśli. Szkice z dziejów polskiego słownictwa*, Warszawa 2021.
 Helbig G., *Dzieje językoznawstwa nowożytnego*, Wrocław 1982.
 Kania S., Tokarski J., *Zarys leksykologii i leksykografii polskiej*, Warszawa 1984.
 Lyons J., *Semantyka*, t. 1, Warszawa 1984, t. 2, Warszawa 1989.
 Milewski T., *Językoznawstwo*, Warszawa 1975.
 Paveau M. A., *Wielkie teorie językoznawcze. Od językoznawstwa historyczno-porównawczego do pragmatyki*, Kraków 2009.
 Przybylska R., *Wstęp do nauki o języku polskim, Podręcznik dla szkół wyższych*, Kraków 2003.
Współczesny język polski, red. J. Bartmiński, Lublin 2001.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	30
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	-
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	5
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	50
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	-
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	-
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	35
Ogółem bilans czasu pracy		120
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		4